

STAROŻYTNOŚĆ ŚREDNIOWIECZE NOWOŻYTNOŚĆ WSPÓŁCZESNOŚĆ

XIX

XX

XXI

wiek

1945 rok
zakończenie
II wojny światowej1946 rok
wykonanie wyroku śmierci
na Danucie Siedzikównie1948 rok
wykonanie wyroku śmierci
na Witoldzie Pileckim

4

„Żołnierze niezłomni”

Danuta Siedzikówna, pseudonim Inka,
(*1928 †1946) była sanitariuszką
w oddziale partyzanckim.

NA CO BĘDĘ ZWRACAĆ UWAGĘ:

- w jakiej sytuacji znalazła się Polska po II wojnie światowej,
- kogo nazywamy „żołnierzami niezłomnymi”,
- jakie były losy Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny.

Polska pod rządami komunistów

Jak już wiecie, w 1939 roku wybuchła II wojna światowa. Polacy po raz kolejny utracili niepodległość, a nasz kraj był okupowany przez Niemcy i Związek Sowiecki.

II wojna światowa zakończyła się w 1945 roku przegraną Niemiec. W Europie ogłoszono pokój, Polacy jednak nie odzyskali w pełni wolności. Nasz kraj, jak kilka innych państw w Europie Wschodniej, stał się zależny od Związku Sowieckiego. Na rozkaz jego przywódcy – Stalina – **władzę w Polsce przejęli komuniści**. Od tej pory w naszym kraju nie wolno było krytykować rządzących. Przeciwników nowej władzy aresztowano, po czym skazywano na karę więzienia lub śmierci. Ludzie bali się i nie mieli do siebie zaufania. Komuniści ograniczali wolność słowa i fałszowali wyniki wyborów. Dzięki temu mieli nieograniczoną władzę.

Komunista – zwolennik komunizmu, czyli poglądu zakładającego likwidację własności prywatnej i rządy jednej partii, która kontroluje życie wszystkich obywateli. Polscy komuniści, podporządkowani władzom Związku Sowieckiego, rządili naszym krajem w latach 1944–1989.

WARTO WIEDZIEĆ

Polska Rzeczpospolita Ludowa

Przedwojenną Polskę, jak już wiecie, określano mianem II Rzeczypospolitej. Po wojnie komuniści zmienili nazwę naszego państwa. Oficjalna nazwa kraju w latach 1952–1989 brzmiała **Polska Rzeczpospolita Ludowa**, w skrócie: **PRL**. W ten sposób komuniści podkreślali, że rządzą w imieniu ludu, głównie robotników i chłopów. W rzeczywistości zwykli ludzie nie mieli wpływu na władzę. Najważniejsze decyzje dla naszego państwa podejmowano w Związku Sowieckim.

Godło PRL przedstawiało białego orła bez korony. Polacy przywrócili mu ją dopiero po upadku komunizmu w 1990 roku.

? Dlaczego komuniści dodali do nazwy naszego kraju słowo „ludowa”?

„Żołnierze niezłomni”

Nie wszyscy Polacy pogodzili się z przejściem władzy przez komunistów. Część naszych rodaków **kontynuowała walkę o niepodległą ojczyznę**. Nazywamy ich dziś „żołnierzami niezłomnymi”. Byli wśród nich członkowie Armii Krajowej, która walczyła wcześniej z Niemcami. Teraz groziło im więzienie, a nawet śmierć. Wielu żołnierzy AK już w czasie wojny działało w oddziałach partyzanckich, dlatego potrafili ukrywać się w lasach i trudno dostępnym terenie.

„Żołnierze niezłomni” prowadzili nierówną walkę, bez szans na wygraną. Przeciw sobie mieli oddziały wojska i milicji podległe władzom, a także armię sowiecką wciąż obecną w Polsce. W ciągu kilkunastu lat od zakończenia wojny komuniści aresztowali lub zabili około 17 tysięcy bojowników o niepodległość.

CIEKAWOSTKA

Ostatnim ukrywającym się przed komunistami „żołnierzem niezłomnym” był Józef Franczak, pseudonim Laluś. Bohaterski partyzant zginął w 1963 roku, a więc 18 lat po zakończeniu II wojny światowej.

Żołnierze 5 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej w czasie II wojny światowej walczyli przeciwko Niemcom i wojskom sowieckim. Po 1945 roku wielu z nich stawiało opór komunistom.

– TEKST ŹRÓDŁOWY –

Jeden z „żołnierzy niezłomnych” o celach prowadzonej przez nich walki

[...] *Nie jesteśmy żadną bandą, tak jak nas nazywają zdrajcy i wyrodni synowie naszej ojczyzny. My jesteśmy z miast i wiosek polskich. [...] My walczymy za świętą sprawę, za wolną, niezależną, sprawiedliwą [...] Polskę. My chcemy, by Polska była rządzona przez Polaków oddanych sprawie i wybranych przez cały Naród [...]. Dlatego też wypowiedzieliśmy walkę na śmierć lub życie tym, którzy za pieniądze, ordery lub stanowiska z rąk sowieckich, mordują najlepszych Polaków domagających się wolności i sprawiedliwości.*

PRACA Z TEKSTEM ŹRÓDŁOWYM

1. Wyjaśnij, o co walczyli „żołnierze niezłomni”.
2. Powiedz, z kim po wojnie podjęli walkę polscy partyzanci.

Źródło: Fragment ulotki z marca 1946 roku autorstwa majora Zygmunta Szendzielarza, pseudonim Łupaszka.